

Cluj, Str. Byron
TELEFON
Ejeli telefon
ELŐFIZETESI ÁRAK

Egy évre . . . . . 1150 L
Félévre 600
Negyedévre 320
Egy hó a 110

XI. évfolyam • 30. szám

1928. február 7 Kedd
• 5088 Söbat 16 •

Cenzurát: Suci

„A KELET”

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Jasi, Fogaras, Gyulafehérvár...

Lezajlott hát a „campania de răsturnare” az ellenzék nagy kormánybuktató akciójának második felvonása is s a kormány meg mindig áll és eszégbabán sücs elbágya a helyet Jasi után a fogarasi meggyülesen álltak találkoztal egymással a nemzeti parasztpárt legkiválóbb vezetői, hogy ismét és minépelvise sen felelőssé a kormány a favozásra Fogaras után jönnek majd a többi erde-lyi, regali és bukuvina városok és végül jön majd nagy farsuh Gyulafehérvár. De mi lesz Gyulafehérvár után...

Csodák manapság nem igen történnek s a politika eiben legkevésbé várna nek esodak A liberális kormány nem akar lemondani s ha Jasi és Fogaras nem győzik meg, semmi kitalás sincs arra, hogy Gyulafehérvár meg fogja győzni A kormány egyáltalán nem reagál szemérmeltes momentumokra s ha Manu azt mondja, hogy a liberálisok a román őrvénye tele szöri az országot, Brătianu Vintila ugyanilyen meggyőzővel hangoztatja, hogy epen ellenkezőleg, a liberálisok azok, akik meg-önelik az országot az anarchiától és a pusztulástól. Milyen lehetőségei és kila-lisai vannak ilyen körülmények között a nemzeti parasztpárti kormánybuktató ak-cióknak?

Egy kormány bukását általában négy ók idézhet elő

1. A kormány önszántából arra az el-határozásra jut, hogy nem akarja, vagy nem tudja az ügyeket tovább vezetni és lemond
2. A parlament megvonja a bizalmat a kormánytól, leszavazza, mely esetben a kormány kénytelen lemondani.
3. A legfelső hatalom, a király, vagy a királyságot helyettesítő más szerv megvonja bizalmat a kormánytól, mely esetben szintén lemondás következik
4. Forradalom, vagy államcsúsz, mely erőszakkal mozdítja el a kormányt helye-ről

Éssük hát, melyik eshetőségre szá-míthat a nemzeti parasztpárti kormány-buktató akcióban Az első már be-szélünk A kormány nem fog önkent lemondani helyéről és minesen olyan ekes-szalos, vagy beszédes argumentum, mely Brătianu meggyőződésére arról, hogy nem ő, meg pedig kizárólag ő van hivatalva ezt az országot kormányozni A második eshetőségre epily keves kitalás van Ha-ba a mi tradicionális parlamenti el-ötünknek, ill. sohasem kerülhet olyan helyzetbe a kormány, hogy a parlament leszavazza Maga a választási törvény is egy van megalkotva, hogy a választást vezető kormány vagy megbukik, (ami már önmagában veve is kizárt dolog), vagy megsemmisítő többséghez jut Olyan szituáció, mint amilyen a nyugati nagy államok parlamentjében minden-napos jelenség, vagyis hogy a kormány-többség csak néhány szavazaton, vagy egy koalíciós párt jóindulatán muljék, föltűnik kizárt dolog ill. a kormány-nak ellemondást nem tűrő, nyomászó többsé-gre van Arra pedig, hogy a liberális

lőbbségben következék be olyan bom-lási processzus, amely megngatassa a kormány helyzetét, nem igen lehet szá-mítam Hiszen ismerjük azt a nagyon is hatalmas összetartó, erős, amely meg-bonthatatlan egységgé kövácsolja ezt a partot

Most átugrunk egy pontot és rátérünk a teoria szerinti negyedik eshetőségre, amely nálunk szintén a lehetlenségek birolalmába tartozik A nemzeti pa-rasztpárt nem forradalmi párt s vezetői nem is akarják forradalmat, hanem alkotmányos eszközökkel kívánják a ha-talmat megszerezni. Bár az utóbbi te-tekben egyes nemzeti parasztpárti ve-zérek ismételtén kijelentették, hogy nem fognak visszatérni a kormány meg-buktatása céljából a legvégsőbb eszkö-zök alkalmazásáig sem, mindannak el-lenére, majdnem biztosra vehető, hogy ezek az eszközök nem lesznek forradal-mi jellegűek, sőt a fegyveres erőszak is hanyozni fog belőlük. Aki ismeri Ma-nu Gyulaf tudja hogy ő ilyen akció-tör soha nem fogja odadni magát.

Marad tehát, mint utolsó lehetőség, a

legfelsőbb hatalom, jelen esetben a ré-genstanács döntő szava Ebben a tekin-tetben még a legbeavatottabb körökben is tomály és bizonytalanság uralkodik A liberálisok azt állítják, hogy a kor-mány esorbitatlanul élvezi a régensta-nács bizalmát, ezzel szemben a lapok hasábján nap-nap után jelennek meg „megbízható forrásból” eredő informá-ciók, amelyek szerint a régenstanács a jelenlegi kormányt csak ideiglenesnek tekinti, amelyet előbb-utóbb fel fog vál-tatni egy nemzeti parasztpárti kormány-nyal Egy nagyon befolyásos liberális po-litikus kerem meg a napokban, hogy legyen kezét a szivére és gyója meg őszintén, milyennek látja a politikai helyzetet. Így felelt:

— Valószínűleg kormányon mara-dunk vagy négy évig, de nincs kizárva, hogy már ma éjjel megbukunk.

Ennél többet senkiesem tud Sem Bra-tianu Vintila, sem Manu Gyula.

Miben bizik hát a nemzeti parasztpárt? Abban, hogy a kormánybuktató meggyülesen során kezzelfogható bizo-nyítékok fog produkálni a régenstanács-nak arra hogy az ország óriási többsé-gének bizalma mellett nyilatkozik meg s hogy onnel fogva az alkotmányos fel-

fogás szerint őt illeti a hatalom. A nem-zeti parasztpárt abban bizik, hogy a ré-genstanács, amelynek magas hivatás-a-ai tova mentesnek kell lennie minden pártpolitikai elfogultságtól, látván az ország közvéleményének egyöntetű meg-nyilatkozását, nem fogja kockára tenni a közrendet és nyugalmat a liberális part makacs hatalmi céljai kedvéért Végül bizik a nemzeti parasztpárt azokban a sorozatos kiállításokban, melyeket a kor-mány a kölesöntárgyalások során szen-vedett és amelyek egyáltalán nem járul-tak hozzá helyzetének megszilárdításá-hoz.

Ezek azonban mind csak fellevesek és jótiszemű reménykedések. Proféta-nak kellene lennie annak, aki jóslat-ja becsatkozik a román politika lekeze-lebbi jövőjére vonatkozólag Egy luza-nyosság azonban van már A liberálisok eddig azt hangoztatták, hogy tizenöt évig maradnak kormányon. Ma már azt hirdetik mindenféle, hogy csak harom-negy évig akarják kormányozni Ha a szülő továbbra is ilyen mértékben fog savanyodni a liberálisok számára, ak-kor május tájára mégs kitalás van rá hogy az ország vezetésében nem válto-zások történnek. (m. e.)

Titulescu Párisban kije-lentette, hogy Románia békés külpolitikát akar folytatni

Páris, február 6. Titulescu, a Páris-ban időző román külügyminiszter a na-pokban fogadta a külföldi sajtósztá-ndikus tagjait, akik előtt nyilatkozott Ro-mánia külpolitikájáról. Titulescu nyilatkozata elején kijelentette, hogy Románia a békeszerződés keretein belül őszintén törekszik az igaz békére.

A béke érdekében
— A béke érdekében — folytatta — Románia továbbra is együtt kíván mű-ködni azokkal a nagy szövetségekkel, akik hozzájárultak a román nemzeti egység megteremtéséhez Ezek az orszá-gok Franciaország, Itália, Nagybritan-nia és a kisantantot alkotó államok Ro-mániának ezenfelül szándéka töle telhe-tőleg az egykor ellenséges államokkal megvilítani a jövőszonyt, föltéve, hogy ezek a békeszerződéseket nem vonják kétségbe és lojálisan végrehajják a szer-ződésben vállalt kötelezettségeket E program végrehajtásának előfeltétele természetesen, az illetékes tényezőkkel való állandó kontaktus, amelyet leghatá-sosabban a felelős államférfiakkal tör-ténő közvetlen tárgyalások során lehet elérni Külföld utannak ez a célja A saj-tohan megjelent hírek, hogy kölesonszer-zés miatt jöttem, nem felel meg a valóságnak.

A római ut célja
— Rómában azért utaztam, hogy Mus-solinivel meg tárgyaljam minélzokokat a problémákat, amelyek most a nemzet-közi politika homlokterében állanak To-ljesen ostrom Briand külügyminiszter nézetét, aki a szenátusban tartott expo-zéja alkalmával mondotta „harátú vi-szonyt akarunk Itálával fönntartani, hogy ezáltal mindkettőnk érdekeit birt-sítsuk. Románia szövetségese Francia-orozágnak, Jugoszláviának és Itáliának

és ezért nagy érdeke, hogy e három or-szággal jövőszonyt tartsan fenn. Ez al-kalmossal elismerésemet kell kifejeznem a békés szellem föltét, amelyet Itáliában tapasztaltam az illetékes körökben.

Európa szolidaritása
— Párisi tartózkodásom lehetővé teszi számomra, hogy a vezető francia állam-férfiakkal megtanácskozzam a szönyegen levő ószes, aktuális külpolitikai kérdése-ket Beszélgetést folytattam Brianddal, akit a Népszövetség szeptemberi ülése óta nem láttam és akihez közeli baráti kapcsolatok fűznek Briandnak a szená-tusban tartott esodálatos expozéja meg-világítja francia szempontból mindazo-kat a kérdéseket, amelyek most a nemzet-közi politika előterében állnak Ez azt jelenti, hogy Európa minden részében szolidaritás áll fenn és nem lehet ta-gadni, hogy Franciaország minden töle telhető eszközzel dolgozik e szolidaritás ébrentartásán. Beszéltem Poincaré mi-nisztereinkkel, Berthelot tábornokkal és más francia politikussal, akik már-ciusban, ép ugy, mint én, részt fognak venni a népszövetségi tanács üléséin. Visszajövet Berlinkben és Belgrádban fo-gom meglátogatni a vezető államférfia-kat. Lehetséges azonban, hogy Prágába is ellátogassak, mert nagy érdekeim, hogy minél több szomszédos állammal épít-sem ki a barátság hálóját, amely alkal-mas azoknak a hatalmakkal a szövét-séget megszilárdítani, amely Európában a status quot védelmezi.

Az optims, per
Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy mi a véleménye a magyar optansperre vonatkozólag, a külügyminiszter katego-rikusan kijelentette, hogy ez a kérdés a népszövetségi tanács tavalyi szeptem-beri határozata által véglegesen rendezve

van.
— Ha a jogi megoldáson kívül for-mulát lehetne találni arra, hogy a ker-dés politikailag is rendeződjék, akkor én ennek csak örülni tudnék — tucá-dotta Titulescu

A kisantant — a béke instrumentuma

A kisantantú vonatkozólag a követ-kezőket jelentette ki
— Eu magam a kisantantban a béke hathatos instrumentumát látom, épen ezért hu akarok maradni hozzá. Allicha-tom, hogy a kisantant országai között nincs ellentét Románia a szentgothardi fegyvercsempeszés ügyében egy vélemé-nyen van a kisantant államainak kor-mányával A Népszövetséghez benyúj-tando tiltakozó jegyzőkhöz már január 19-ikén, tehát Romából való elutasasom előtt megadtam hozzájárulásomat.

Az olasz-jugoszláv konfliktusra vonat-kozólag Titulescu kijelentette, hogy Ro-mánia nem játszhatja a Róma és Bel-grád között folyó tárgyalásokban a bé-kebíró szerepét, azonban ő maga min-den lehető el fog követni, hogy Róma és Belgrád között a viszony megjavuljon.
— Semmit annyira nem kívánok mint, hogy barátaink között szövetség jöjjön létre és az a véleményem, hogy a szövét-ség létrejötte Jugoszlávia és Itália között nem tartozik a lehetlenségek birolat-mába Meggyőződésem szerint az ilyen szövetség létre is fog jönni.

Ezzel a roméantóljes kijelentéssel vé-gzte nyilatkozatát Románia külgy-minisztere.

LIEBELEI
Schnitzler darabja nyomán

1828 február 5
Szappan
ER & CIE
kapható
tánzatol któl

ER & CIE
kapható
tánzatol któl

ER & CIE
kapható
tánzatol któl

ER & CIE
kapható
tánzatol któl

ER & CIE
kapható
tánzatol któl

Befejeződéshez közeledik a panamerikai kongresszus

A konferencián nem hangzottak el támadások az Egyesült-Államok ellen

Havanna, febr. 7. A panamerikai konferencia tárgyalásai — egyes surlódásoktól eltekintve — idáig rendkívül harmónikus mederben haladtak. A konferencia két első hete nem hozta meg az Egyesült Államok elleni várt támadásokat. Komoly kritikát csak Argentína, képviselője, Pueyrredon gyakorolt az Egyesült Államok politikájára felett, azonban Washingtonnak nem közep európai politikáját támadta, csupán az amerikai kormány gazdasági politikáját bírálta és ez a bírálata is csak indirekt formában hangzott el, amennyiben Argentína képviselője kijelentette, hogy Argentína nem írhatja alá az általános érvényű panamerikai szerződést, ha a konferencia nem állítja fel kifejezetten azt az alapelvet, hogy a gazdasági együttműködés kepezi a panamerikai gondolat igazi alapját.

Ez a bírálata természetesen az Egyesült Államok magas gazdasági politikájára ellen irányult.

A konferencia eddigi eseményei után az Egyesült Államok delegációja igen meglepődött a tárgyalások menetével. Amikor nem feltűnik nekik az ellentétek, amelyek az egyes országok gazdasági és politikai külön érdekeiből származnak, de ezek még nem vezettek komolyabb összenézősre, meg kevesebb szakításra. Az egyes országok külön álláspontjukat csak a szavazattal való tartózkodással, vagy pedig a szavazás alkalmával kifejezett fenntartással érvényesítik.

Már most meg lehet állapítani, hogy a konferenciának legjelentősebb pozitív

eredménye az a határozat lesz, amely szerint a nemzetközi magánjog törvénykönyvet meg kell alkotni. Az Egyesült Államok valószínűleg távol maradnak ettől a munkától, mert az amerikai szövetségi alkotmány utjában áll az ilyen nemzetközi kötelezettségeknek. A konferencia továbbá szerződést alkot a nemzetközi legi forgalomra s ebbe a szerződésbe külön határozmányokat vesz fel a Panama-övre vonatkozólag, amely külön határozmányok az Egyesült Államok érdekeit biztosítják.

Ezzel szemben kérdéses, hogy a konferencia megegyezésre jut-e a nemzetközi államjog kodifikálásában. Mindazonáltal a világ bizonyos mértékben hozzájárulnak a nemzetközi jog kérdéseinek tisztázásához. A panamerikai unió funkciói valószínűleg egyes területeken kibővülnek, így különösen a mezőgazdasági kérdésekben. Valószínűnek tartják azt is, hogy a plénum elfogadja Pernambuco javaslatát, amely állandó külön bizottságokat indítványoz az erdős és mezőgazdaság területén való együttes munka előmozdítására. Azok közül az indítványok közül, amelyek a kulturális kapcsolatok fejlesztését rehozzák, egész sereg indítványt foglalkoztat. A szociális higiéniai bizottság munkái befejezéshez közelednek. Ezen a téren is pozitív eredmények várhatók.

Általában azt várják, hogy a konferencia még hátralévő rövid részében valószínűleg ki lehet kerülni a politikai vitákat, miután idáig sem az Egyesült Államok, sem az unió más tagjai nem állítottak elő kesves politikai kérdésekkel.

hidegebb tél napokon is jó meleg a levegő.

Benjamin elfogadta a jó tanácsot. Bevonult tehenei közé az istállóba. Senki nem sejtette az asszonyon kívül, hol rejtőzködik. Még a kocsis sem, mert amikor tudta, hogy a kocsis bejön az istállóba, mindig felment a padlásra.

Igy élt hétről-hétre, sőt hónapról-hónapra a fiatal férfi a furcsa rejtékhegyen. Az asszony napról napra behozta neki az ételt és Benjamin minden alkalommal megkérdezte, mi lesz vele, mikor intézi már el a csendőrökkel az ő delgát.

—Még nem lehet, még nem lehet — mondotta az asszony. — nehogy elrontsd a dolgot. Maradj csak az istállóban!

A férfinak megjön az esze

De minden türelemnek fonala elszakadt és a szelidlelkű Ganz Benjamin hárcmhónani fogság után egy éjszaka megemelte magát, elhagyta rejtékhegyét és elment Herzl Pinkászhoz. Egyik barátához, aki előtt kétségbeesetten mondta el szomorú esetét. A barát az elhanyagolt külseű Ganz Benjaminnak azonnal rendes ruhát adott és megfürdette. Herzl azonban átlátta a helyzetet s elhatározta, hogy másnap végére jár a dolognak. A csendőrségen valóban semmit sem tudta karról, hogy Ganz ellen csemérszós miatt elhárás indult meg, ellenben a barát megtudta, hogy az asszony feljelentést tett a csendőrségen — férje eltűnéséről.

Ezek után természetesen Ganz Benjamin számára nem maradt más hátra, mint hogy hűtlen feleségét elválassza. Erről azonban Eszter nem akart tudni.

A pénzügyminisztérium a Kereskedelmi és Iparkamara intervenciójára sem hajlandó bevezetni az adókönyveket

(Cluj-Kolozsvár, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától) Az Uj Kelet megírta már, hogy az ipar- és kereskedelmi kamarák szövetsége memorandumot intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben az adókönyvek rendszerének a bevezetését kérte.

Az adótvény 118. paragrafusa szerint a pénzügyminisztérium ígeret tett arra, hogy a régi Erdélyben divó rendszernek megfelelően adókönyveket nyomtat, amelyeket széjjelosztanak a kereskedőknek és amelyekből a kereskedők mindig megállapíthatják pontosan, hogy mennyi adót fizettek és mennyivel vannak hátralebélnek. Ezt a paragrafust megerősíti a törvény végrehajtási utasítása is. Az adótvény 1923. áprilisi hatályban lépett életbe, azonban a pénzügyminiszter azóta nem tartotta szükségesnek a törvény ezen paragrafusának alkalmazását.

A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége a pénzügyminiszterhez intézett memorandumában a törvény 118. paragrafusára hivatkozott és sürgette az adókönyvek rendszerének bevezetését, részletezve egyszerre mind azokra az anomáliákra, amelyeket a rendszernek hiánya maga után von, mint például az igen gyakori kétféle adólevonás.

A kamarák szövetségének a pénzügyminiszterhez intézett memorandumára érkezett válaszlól a szövetség ma értesítette az erdélyi ipar- és kereskedelmi kamarákat. A pénzügyminisztérium válaszában közölte, hogy a rendszer bevezetését nem tartja opportunusnak és feltétlenül szükségesnek. A pénzügyminiszter válasza érthető megdöbbenést keltett az adózók körében. Erthetetlen a pénzügyminiszter álláspontja azért is, mivel Európa majdnem összes államaiban az

kivéve, ha néhány ezer koronát kap a válaszáért. A felszeg Ganz Benjamin azonban annyira mégsem volt felszeg, hogy nagy összeget adjon hűtlen feleségének. Egyszerűen eltűnt Szlatina-ról Munkácsra költözött, ahol megismerkedett egy leányos arcú fiatalleánnyal, ennek elhagyta baját, aki azonban öleletes fü lévén, ügyesen kibeszélte a helyzetet. Kiszelt egy teremt, amely szerint női ruhába fog öltözni, megfogják icenni a rabnál mint férfi és feleség es arra kéri, oldja fel őket a házasság köteléke alól. Ganz megszerezte felesége irásait s valóban a fiával úgy icent meg a rabbi előtt, mint házastársával. A rabbi természetesen műsem sejtve, a formalitásokat nyugodtan elvégezte és elválasztotta a „házasságleket”.

Amikor a szép Eszter, — aki közben egy kávéház pincérmője lett — ezt megtudta, nagy patáliát csapott és magának reklamáta a férjét. Most már az ügy nem volt olyan bonvadalmas, mert Ganz mellé odaállott Szlatina és Munkács közveleménye és mindenki neki adott igazat. Egvuttal pedig figyelemzették az asszonyt, hogy nagy keménylenségei lehetnek a harcsággal, ha tovább is zaklatni meri volt férjét.

A szép Eszternek közben komoly udvarlója akadt, aki hajlandónak nyilatkozott feleségül venni őt abban az esetben, ha vállalja a munkácsi rabbinátus alól fogantatott válassi határozatot. Eszter vállalta és azóta elvált asszony.

Legközelebb meglesz a lakodalma. De azt mondják, hogy a leendő férj szerényebb az előzőnél és nem fogja magát istállóba csuktatni. (f. m.)

Három hónapra istállóba zárta férjét udvarlója elöl egy szlatinai asszony

A kijátszott férj csak hosszas utánjárás után tudta feleségét a válásra kényszeríteni

(Sighet-Máramarosziget, febr. 6. Az Uj Kelet tudósítójától) A Csehszlovákiához csatolt máramarosmegyei Szlatina furcsa kis romantika központjába került Szlatina Sziget gazdasági romáiai élénk, nagyforgalmu kereskedelmi várossá vedlott át, amelynek most „országúra szoló” szenzációja van.

Néhány évvel ezelőtt Hersch Áron szlatinai lakos hírtelen meghalt. Ötvenéves és egy szép Eszter nevű leányt hagyott hátra. A leány árvaságra jutása után néhány év múlva a legünnepeltebb hajadonok egyike lett a kis városban, akiért egvremásra törték magukat a város aranyifiai. Azonban nemcsak szép volt a leány, hanem állhatatos is és az udvarlók légiójának sem sikerült semmit sem elérnie nála. Amíg aztán — mint a mesebeli királyfi — iött a messzi idezemből egy megeítő szavú fiú, aki mégis csak hálójába kerítette a leányzó. Házasságot ígért neki, holdog jóvendőt, szeretetet.

Igérté és Eszter hialott az ígéretekre és pillanatil sem gondolt arra, hogy rövid turbékolás után a szép idegen jemet eltűnt az ismeretlenségbe, ahonnan iött.

Eszter okosan férjhez megy

A szép Eszter magára maradt, de nem hagyta el magát. Megakart vigasz

Jön Jön
LIEBELEI
Schnitzler darabja nyomán

talódni és megvizsgálatódt. Egy ideig komolyan elbusulta magát, de aztán rájött, hogy amíg az ember fiatal, ne veszítse el a bizodalmat. A községben élt egy jó pénzes fiatalleány, Ganz Benjamin, akinek egvellen hibája az volt, hogy a nők körül felszegnek bizonyult. Ganz is ismerte a szép Esztert és udvarolt neki. Aztán esodálkozott ráta, hogy udvarlója ilyen sikeres, amikor pedig a leány azt mondotta neki, hogy kéri meg rokonaitól a kezét, a felszeg Ganz pillanatil sem hazozott és néhány hét múlva Eszter nemcsak jegvese, hanem hitvese lett.

A lakodalom után azonban Ganz Benjamin rájött arra, hogy kár volt a szerelemért és főleg a házassáért. Mert a szép Eszter zavartalanul udvaroltatott magának továbbra is és bizony nem sokat törődött férje fenvevredészeivel és esdeklésével. Sőt, hogy zavartalanul folytathassa szerelmét, noköli tervet eszelt ki az együgyű férj ártalmatlanná tételére.

Egy sikerült trükk

Egy szép napon azzal a hírel állott férje elé, hogy a csendőrök csemzésés miatt keresik.

—Nézd Beniamin — mondotta — te mindenesetre bujjál el, ha újra keresnének, azt fogom mondani, hogy átmentél Romániába.

De hová bujjak? — kérdezte a megijedt férj. — Hová rejtőzem addig, amíg te elintézed a csendőrökkel ezt a dolgot?

Eszter azt ajánlotta, hogy rejtőzön el addig az istállóba, ahol a leg-

Jön Jön
LIEBELEI
Schnitzler darabja nyomán

Butorárszállításra
natároztuk el magunkat hogy üzemünk munkasait foglalkoztathassuk ha t ha
olcsó és jó butor
Büsendorier, Stingt, Wirt, Productve-nossenschaft és tiottmann
zongorá, pianinó,
akar vasárnap ne sajnálja az utat
Márcosvársáhréyre és tekintse meg
Székely és Réti
butorgyár rt.
hatatlas aktrairi Hitekeses egyenek-ock kedvező fiz tesi feltételek

Kelet, 1928
het
Sz
((Cluj-Kolozsvar, februar 7. Az Uj Kelet tudositojatol) Az Uj Kelet megirta mar, hogy az ipar- es kereskedelmi kamarak szovetsége memorandumot intezett a penzuygminiszterhez, amelyben az adokonyvek rendszerenek a bevezeteset kerlte.
Az adotvony 118. paragrafusa szerint a penzuygminiszterium i geret tett arra, hogy a regi Erdelyben divo rendszernek megfeleloen adokonyveket nyomtat, amelyeket szejelosztanak a kereskedoknek es amelyekbol a kereskedok mindig megallapithatjak pontosan, hogy mennyi adot fizettek es mennyivel vannak hatralebelenk. Ezt a paragrafust megerositi a törvény végrehajtasi utasitasa is. Az adotvony 1923. aprilisi hatalyban lepett életbe, azonban a penzuygminiszter azota nem tartotta szukszesnek a törvény ezen paragrafusanak alkalmazasat.
A kereskedelmi es iparkamarak szovetsége a penzuygminiszterhez intezett memorandumaban a törvény 118. paragrafusara hivatkozott es surgette az adokonyvek rendszerenek bevezeteset, részletezve egyszerre mind azokra az anomaliakra, amelyeket a rendszernek hiánya maga után von, mint például az igen gyakori kétféle adólevonás.
A kamarák szövetségének a pénzügyminiszterhez intézett memorandumára érkezett válaszlól a szövetség ma értesítette az erdélyi ipar- és kereskedelmi kamarákat. A pénzügyminisztérium válaszában közölte, hogy a rendszer bevezetését nem tartja opportunusnak és feltétlenül szükségesnek. A pénzügyminiszter válasza érthető megdöbbenést keltett az adózók körében. Erthetetlen a pénzügyminiszter álláspontja azért is, mivel Európa majdnem összes államaiban az kivéve, ha néhány ezer koronát kap a válaszáért. A felszeg Ganz Benjamin azonban annyira mégsem volt felszeg, hogy nagy összeget adjon hűtlen feleségének. Egyszerűen eltűnt Szlatina-ról Munkácsra költözött, ahol megismerkedett egy leányos arcú fiatalleánnyal, ennek elhagyta baját, aki azonban öleletes fü lévén, ügyesen kibeszélte a helyzetet. Kiszelt egy teremt, amely szerint női ruhába fog öltözni, megfogják icenni a rabnál mint férfi és feleség es arra kéri, oldja fel őket a házasság köteléke alól. Ganz megszerezte felesége irásait s valóban a fiával úgy icent meg a rabbi előtt, mint házastársával. A rabbi természetesen műsem sejtve, a formalitásokat nyugodtan elvégezte és elválasztotta a „házasságleket”.
Amikor a szép Eszter, — aki közben egy kávéház pincérmője lett — ezt megtudta, nagy patáliát csapott és magának reklamáta a férjét. Most már az ügy nem volt olyan bonvadalmas, mert Ganz mellé odaállott Szlatina és Munkács közveleménye és mindenki neki adott igazat. Egvuttal pedig figyelemzették az asszonyt, hogy nagy keménylenségei lehetnek a harcsággal, ha tovább is zaklatni meri volt férjét.
A szép Eszternek közben komoly udvarlója akadt, aki hajlandónak nyilatkozott feleségül venni őt abban az esetben, ha vállalja a munkácsi rabbinátus alól fogantatott válassi határozatot. Eszter vállalta és azóta elvált asszony.
Legközelebb meglesz a lakodalma. De azt mondják, hogy a leendő férj szerényebb az előzőnél és nem fogja magát istállóba csuktatni. (f. m.)
(Bucure Kelet tudositojatol) Az Uj Kelet megirta mar, hogy az ipar- es kereskedelmi kamarak szovetsége memorandumot intezett a penzuygminiszterhez, amelyben az adokonyvek rendszerenek a bevezeteset kerlte.
Az adotvony 118. paragrafusa szerint a penzuygminiszterium i geret tett arra, hogy a regi Erdelyben divo rendszernek megfeleloen adokonyveket nyomtat, amelyeket szejelosztanak a kereskedoknek es amelyekbol a kereskedok mindig megallapithatjak pontosan, hogy mennyi adot fizettek es mennyivel vannak hatralebelenk. Ezt a paragrafust megerositi a törvény végrehajtasi utasitasa is. Az adotvony 1923. aprilisi hatalyban lepett életbe, azonban a penzuygminiszter azota nem tartotta szukszesnek a törvény ezen paragrafusanak alkalmazasat.
A kereskedelmi es iparkamarak szovetsége a penzuygminiszterhez intezett memorandumaban a törvény 118. paragrafusara hivatkozott es surgette az adokonyvek rendszerenek bevezeteset, részletezve egyszerre mind azokra az anomaliakra, amelyeket a rendszernek hiánya maga után von, mint például az igen gyakori kétféle adólevonás.
A kamarák szövetségének a pénzügyminiszterhez intézett memorandumára érkezett válaszlól a szövetség ma értesítette az erdélyi ipar- és kereskedelmi kamarákat. A pénzügyminisztérium válaszában közölte, hogy a rendszer bevezetését nem tartja opportunusnak és feltétlenül szükségesnek. A pénzügyminiszter válasza érthető megdöbbenést keltett az adózók körében. Erthetetlen a pénzügyminiszter álláspontja azért is, mivel Európa majdnem összes államaiban az kivéve, ha néhány ezer koronát kap a válaszáért. A felszeg Ganz Benjamin azonban annyira mégsem volt felszeg, hogy nagy összeget adjon hűtlen feleségének. Egyszerűen eltűnt Szlatina-ról Munkácsra költözött, ahol megismerkedett egy leányos arcú fiatalleánnyal, ennek elhagyta baját, aki azonban öleletes fü lévén, ügyesen kibeszélte a helyzetet. Kiszelt egy teremt, amely szerint női ruhába fog öltözni, megfogják icenni a rabnál mint férfi és feleség es arra kéri, oldja fel őket a házasság köteléke alól. Ganz megszerezte felesége irásait s valóban a fiával úgy icent meg a rabbi előtt, mint házastársával. A rabbi természetesen műsem sejtve, a formalitásokat nyugodtan elvégezte és elválasztotta a „házasságleket”.
Amikor a szép Eszter, — aki közben egy kávéház pincérmője lett — ezt megtudta, nagy patáliát csapott és magának reklamáta a férjét. Most már az ügy nem volt olyan bonvadalmas, mert Ganz mellé odaállott Szlatina és Munkács közveleménye és mindenki neki adott igazat. Egvuttal pedig figyelemzették az asszonyt, hogy nagy keménylenségei lehetnek a harcsággal, ha tovább is zaklatni meri volt férjét.
A szép Eszternek közben komoly udvarlója akadt, aki hajlandónak nyilatkozott feleségül venni őt abban az esetben, ha vállalja a munkácsi rabbinátus alól fogantatott válassi határozatot. Eszter vállalta és azóta elvált asszony.
Legközelebb meglesz a lakodalma. De azt mondják, hogy a leendő férj szerényebb az előzőnél és nem fogja magát istállóba csuktatni. (f. m.)

Diáktárgyalások hete a kolozsvári hadbírószágon

Szerdán a kolozsvári töravásárlás, pénteken a Waiszlovits affér kerül tárgyalásra

(Cluj)-Kolozsvár, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától. Resztvelesen foglalkozott annak idején az Uj Kelet azzal a botrányal, mely egy forgalomba került tóra előadás körül robbant ki. A kolozsvári rendőrség tudomást szerzett arról, hogy egy Suciu nevű nyomdász egy féljelen sértetlen tóratekereset ajánlott megvételre Gidály Ferenc kolozsvári zsidó kereskedőnek. Gidály miután több szór visszautasította Suciu ajánlatát, végül is, hogy zaklatásaitól meneküljön, kénytelen volt a kolozsvári ortodox hitközséghez fordulni. Gidály Suciu felelőseivel való felelőseiben nem mert az ismeretleneknek mondott tóratulajdonosok ellen feljelentést tenni és a hitközség vezetőitől is igéretet csakart ki arra vonatkozólag, hogy Suciu ellen nem

indítanak eljárást. A rendőrség által bevezetett nyomozás során kiderült, hogy a tórárt Muresan Gheorghe és Mitrofanovici egyetemi hallgatók, előbb a Generatia Noua című antiszemita hetilap főszerkesztője adták át Suciu-nak. Suciu és a két diákok letartóztatták, hasonló sors érte azonban Gidályt is, aki ellen bünpártolás címén indították meg az eljárást. A szerdára kitűzött tárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Gidály Ferenc védelmét dr. Fehér Dezső, az ismert kolozsvári védőügyvéd látja el. Pénteken a már kétszer elhalasztott Waiszlovits affér kerül tárgyalásra. Ez a tárgyalás a legizgalmasabbnak ígérkezik valamennyi eddig megtartott per közül. A tanulóvállalások azonban elő-

reláthatólag egyhangúak lesznek, mert a tárgyalásra se Waiszlovitsot, sem pedig a Park-szállodának a verekedésnél jelen volt személyzetét nem idézték meg. Az ügy annál érdekesebb, mert az antiszemita sajtó egyhangúlag a „nagyváradi provokáló” jelzővel ruházta fel Waiszlovitsot, aki ezek szerint egyedüli okozója volt az erdélyi vandálizmusnak. A két diáknak, Diaconescu és Gheorghelnek tárgyalásával egyidejűleg sor kerül a Bukarestben, Nagyváradon, Kolozsváron és Jasiban letartóztatott összesen 25 diák ügyének tárgyalására is. A diákok védelmére Cuzo professor mellett az antiszemita agitáció legismertebb vezetőit is felkérték, akik most már minden valószínűség szerint meg is fognak érkezni a tárgyalásra.

Letartóztattak Bukarestben egy éteromániás álfőhadnagyot, aki hónapokon keresztül a legfantasztikusabb betöréseket követte el

(Bucuresti-Bukarest, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az általi szombaton Bukarestben letartóztatták Popescu-Sabin Virgil álfőhadnagyot, aki kihallgatása során valóságos kalandorregénybe illő dolgokat mondott el eddigi életéről. Popescu Virgil, szegény falusi adóbeszedőnek gyermeke, ezéltől két évvel még a bukaresti „Mihai Viteazul” gimnázium hetedik osztályának volt a növendéke. Az érettségje megvételére fia sorsát egy eltévedt levél pecsételte meg. Popescu Virgil, aki most szélhámosság, lopás és számos bünteslekmény vádjai alatt várja, hogy ítéltessenek felette, szorgalmas, szófogadó és szerény diák volt, szülei iránt pedig a legnagyobb szeretettel tanúsította. Edesapja emberfeletti áhízlásokat hozott, hogy taníttatassa fiaát és hogy embert taragjon beléle. A fiatal Popescu tudta ezt, de mivel a matematikai problémák iránt kevés érdeke volt, minden igyekezete ellenére ebből a tárgyból bukásra állott. Néhány hónappal a vizsrak előtt érezte, hogy ebből a tárgyból el fog bukni s meg fog kellenni ismételnie az osztályt. Ezt meg is írta egyik lugosi barátjának. A levélben többek között a következőket írta:

akarta tölteni. A nyomor nyomortanyákra kergelt, ahol megtanulta az élet elcseltjeinek mesterségét, megtanult lopni, csalni, szélhámoskodni.

A hadbírószágon nevében

1927. februárjában bevonult katonának s egy bukaresti ezred földrajzi osztályához osztották be. Tekintettel azonban arra, hogy több rendelleneséget követett el, büntetésből áthelyezték egy soroca-megyei gyalogezredhez. Popescu nem tudott megbékélni az áthelyezéssel és Bukarestbe kívánczolt visszazárta. Szabadadást kapott és Bukarestbe jött, ahol azonban nem gondolt többre arra, hogy visszamenjen ezredéhez. Újra a legnagyobb nyomorba került s hogy pénzhez jusson, zsebmetszéshez folyamodott. Az erre legalkalmasabb terepnek a mozikat találta, ezért hamis igazolványt készített magának arról, hogy a térrparancsnoknál teljesít szolgálatot. Civilbe öltözött és beállított a „Lipsceani” moziba, ahol megkérte az igazgatót, értesítse ha netalán Poenaru ezredes, a térrparancsnok a moziba jön Popescu szerencsétlenségére Poenaru ezredes aznap este is eljött a moziba, a moziigazgató, ahelyett, hogy neki szól volna, Poenaru ezredest figyelmeztette, hogy egy fiatalember érdeklődik iránta. Szünet alatt a mozidirektor meg is mutatja az ezredesnek Popescut, aki amikor szembekerült Poenarul ezredessel, zavarba jött, dadogni kezdett. Végül is letartóztatták és a térrparancsnokhoz adták a tártól. Hogy meg-

meneküljön Popescu, Jon tábornok fiának adta ki magát, de másnapra rájöttek a hazugságra és husznapi büntetés kitöltésére Jilavába küldték.

Úgy a hadbírószágon elé került és amikor Jilavából a főtárgyalásra hozták, meg szokott az őrszem elől, majd magántelefonon felhívta a térrparancsnokságot s a második hadtest parancsnoka nevében a következőket telefonálta:

— Virgil Popescu Sabint a hadbírószágon felmentette s szabadlátra bocsátotta. Büntetésének hátralévő részét elengedhetik.

Az orvos főhadnagy

Popescu ezután hamis aklákat készített magának. Egy magánvállalatnál foglalt el állást, de néhány nap múlva megszökött és több tárgyat vitt el magával. A kalandor-élet most már inyére volt s mind nagyobb bátorssággal követte el a szélhámosságokat. Prapopescu Emil orvos-főhadnagy névre hamis igazolványokat készített magának s ezekkel az igazolványokkal sikerült lakást kapnia a „Cercul Militar” épületében, ahol 45 napig senki sem törődött vele. Hogy pénzszükségletét fedezhesse, már a Cercul Recrutara épületében lévő tisztiek lakásaiba is behatolt. Popescu Petre kapitánytól 5000, egy főhadnagytól 1000, egy hölgy ismerősétől ugyancsak 1000 lejt lopott. Egy örmagynak ellopta a ruháit, sőt még fehérműtököt is magával vitt.

Szomszédai gyanút fogtak és felhívták rá Protopopescu ezredes térrparancsnok-

zer koronát kap Ganz Benjamin sem volt felszeg, adion hűlen fe- n eltűnt Szlatina- zótt, ahol mecis- os arcu fiatallem- ndta baját, aki vén, ügyesen ki- Kieszelt egy ter- bi ruhába fog ál- ni a rabnál mint a kérik, oldia fel eléke alól. Ganz irasait s valóban meg a rabbi előtt, a rabbi természet- a formalitásokat és elválasztotta

er. — aki közben nőre lett — ezt át csapott és ma- férjét. Most már hon bonyodalmas, állott Szlatina és nye és mindenki gyvuttal pedig fi- zonyt, hogy nagy ernek a harósa- zaklatni meri volt

k közben komoly hallandónak nvi- enni őt abban az munkási rabbi- itott válsai hatá- ta és azóta elvált

esz a lakodalma, ev a leendő férj- önd és nem fogta atni. (f. m.)

um a amara jlando veket

ndszerte különben argrafusa is utal, miniszter csak az argrafusait tartja loknak, melyek az t sezik, és de alappal bíró kifo- k tart egy olyan amty európaivá szerezte az adó, ndhatunk, hogy ez eslekkben esőkkenti abbi a szempont- zokot, amennyiben fordult elő, hogy fizettek meg az endőzes hányaban, a rendszer bevezé- azzal indokolja, hulla rendezni a radit adóhatóságok a konkluziót von- zókknak kell meg- yminiszteri admi- tektusait.

zállításra at hogy üzemünk thassuk ha t ha ó butori Wirt. Product.ve- tioltmann pianinó!, kajnálja az utat s- tekintse meg és Réti ár rt. te képes egyenk- tesü feltételek.

Banán érett, nyugatindiai

sági törzéstől figyelmét Protopopescu ezredes a rendőrséggel és a sziguranca- val karöltve megfigyeltette az orvos- főhadnagyot s amikor leigazoltatták, be- bizonyosodott, hogy összes iratai hamis- sítványok. Popescu Virgil a rendőrfu- fakturára szállították, hol beismerte, hogy az Unirea-nevű részvénytársaság- tól két százezer lej értékű számoló gépet lopott el, amelyeket a zálogházban érte- kesített. A str. Grivitei 1. szám alatti üz- letből több fonográfot és gramofon lo- pott el. Ezeken kívül Popescu több apró lopást ismert be s végül azt is bejelent- tette, hogy szenvedélyes morfinista és éteromániája van.

A morfium és az éther áldozata A rendőrségi fogdában sirva könyör- gött a fogházörknek, hogy étert, vagy morfiumot szerezzenek számára. A leg- szerencsétlenebb embernek érezte magát s kószóját meg ruhát kínálta fel egy gram morfiumért avagy étherért. Mikor a fogházörök feljelentésére Po- pescut kihallgatták, kijelentette, hogy tulajdonképpen a morfium utáni szenvedé- ly vitte rá a kórára és éteromániájára és a morfium által előidézett má- mor öntött be a kórára, a topasok el- követésére. Popescu elmondotta, hogy a morfiumot étherrel keverve, vatára tet- te s úgy szivta fel az orrán keresztül. — Azok voltak legboldogabb perceim, mikor szenvedélyemnek elejét tehet- tem — vallotta be őszintén Popescu. Szegény Popescu hiába könyörgött a felügyelőnek morfiumért és éterért, ezek kéréken visszautasították kérését. Popescu Virgil holnap átszállítják az ügyész-csi fozházba, ahonnan elindít- ják a börtön felé.

Jön Jön
LIEBELEI
Schnitzler drabja nyomán
Staniol
vezérviselet és gyáraktár
LEPAGE
Kár. Kérjen ajánlatot

A REUMA NER
GYÓGYÍTHATATLAN BÉTECSÉG!
Te van k erlet a viaguru „KASCAN” bedő zsofó el és meg tori áni, ho y reuma, csúz, köszvény, hűrés s fajda. lom t an- nesz ok l üveg s a 100 lej 4 ü g e d tes el a portet a n számtak fel. Kiható minden na job g égyisz á an. — Fő akár:
Dr. BIRÓ gyógyszerár C.-UJ, Piata Unui

VILAGYAKAS ZONGORÁK
engros árban részletre is. 5 évi jótállással
STERNBERG — ORADEA
hegele Ferdinand 14.

Külön legesen berendezett képherező, aranyozó
ü. y. Ovái ke k s s s k eret k min- den met s hen Scmljai Mihily Lette Maria 7. és kivit len

Ursus-sör
Ursus Extra-sör
Hercules-sör
a legjobb sörmárkák
Ursus-Sörgyár Rt., Cluj
(Monstior)

Matild-viz megszünteti a gyomorégést

egy-egy razzian gabundokat és egy ezek a gye...

dja a barátöje, nem neki-meleg orszáruk lakását is folyberlini kályhák...

leli Zuniga egy lenezik öket. földművesek. De indiánust megem felelji el...

ony zött sztelö-tek

ülmi az ország

za, Averescu árt foglalná-

telessége lenne sat megejteni. a nemzet. pa...

lel Jén

Lelei

Már 20 csehborcna rt 100 leicrt k... Un ar S. b nkháznál

Főnyeremény 2,000.000 Kc

A II. II. osztály huzása február 15-én.

Elővezés. Fruchter Sunu a felsővisi kollégia beltagja és üzemi...

Mózes Margitla Cui és Salomon Ernő Dej jekvesek. Minden külön értesítés helyett.

Előtte szerepmese anját. Debrecenből jelenik: Bereg Ferenc esendő...

Egy jüzoszlv dinamiz-sá'ró h-ő a levegőbe repült. Spalatóból jelenik...

A magyar tudományos akadémia a filozófi-i Nobel-díjra a volt szamos-rivári rendőrfőkapitányt ajánlja.

Hatvanynak vi-szaadták e'frz-ént szidar. biát. Budapestről jelenik: Hatvany Lajos hazatérése előtt...

Patróvnyas lucidons a nági amerikai követség közömbáján. D-arából jelenik: Az amerikai követségen...

A cluji Gutenberg Dal- és Zene-egylet a már háromban elmaradt műsoros mulatságát f. hó 11-én, szombaton este 8 órai kezdettel tartja meg...

A kínai munkásság borzalmas szenvedései. Londonból jelentik: A „Sunday Worker” hevesen tiltakozik az ellen, hogy az angol lapok a kínai jelentéseket vagy egyáltalán nem, vagy eldugva közlik.

Száz tagú banda tört be a fuzsai pömet kátholikus misszió épületébe. Pekingből jelentik: A fuzsai német kátholikus misszió épületébe...

Butorbevásárlók figyelmébe! Butorszükségleteinek lesz ráese előtt okve len tekintse meg FISCHER ALBERT

Jön a temesvári sör! Egyre szélesebb körben foglalkoztatja Erdély gazdasági köreit, sőt a nagy közönséget is, hogy a Temesvári Sörfőzde, az ország legnagyobb sörgyára Erdélyrészi központi főraktárt létesít...

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Kedd: Végre Egyedül. (Operette repríz 4-édsz. r. Napi nézet 28. szám C. Ssz. 217.) Szerda: Kék mazar. (Új szer. posztás. al. Napi nézet 29. szám A. Ssz. 218.) Csütörtök: Román elődás. (Ssz. 219.) Péntek: A dóni kozák-kórus egy tanhangversenye (Főelőmenet helyének. B. nézet 29. szám B. Ssz. 220.)

PÉNTEKEN ESTE A MAGYAR SZÍN HAZBAN: A dóni kozák kórus. Olyan művészi eseményről adhatunk hírt, amely művészi tökéletességben grandiózitasban felülmúlja mindazt, amit eddig Kolozsvárott koncert dobogóról hallhatott a közönség.

Végtelen szerencse és minden eddigi mereteiket felülmúló anyagi áldozatkészség tette lehetővé, hogy a világnak ezt a leglőkéletesebb férfi-kórusát Kolozsvár számára megnyerni lehett.

Hiszen a nagy világvárosok is alig képesek megfizetni azt az óriási fantasztikus tiszteletdíjat, amit egy-egy este ennek a hatalmas kórusnak biztosítani kell.

Ne felejtse el: pénteken, február 10-én este félkilenckor lesz a Magyar Színházban a dóni kozák-kórus hangversenye Bérletszűnetben.

Vén leányok repríz: Péntek helyett hófőn este. Miután pénteken este lesz a Magyar színházban a dóni-kozák kórus hangversenye, a Vén leányok-nak az estére kitűzött reprízét elhalasztják s hétfőn este tartják meg Hétfőn este priere bérletben (28. szám), kedden este C. bérletben (29. szám), szerdán este A. bérletben (3. szám) tovább meg tartani a Vén leányok előadását.

Ma este: Végre egyedül. Holnap este Kék mazar. Két Lehár-operette van a mai és holnap esti műsorra tűzve. Ma a Végre egyedül-t Lehárnak ezt a legszebb és leglőkéletesebb operettjét, holnap este pedig kétévi pihentetés után a Kék mazar-t adják. Mindkét darab főszerepét Kolbay Ilkó, Mende Klári, László Andor, Ifj. Aladár, Leóvey Leó, Selmeczy Mihály játsszák.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Az Uj Kelet könyvostályának

könyvjegyzéke

Zs dótárgyu könyvek S. I. Agnon: És a meggörbedt kiegyenesedik 40 S. Alechem: Leég-tt nemesek 30 Bin Gorion: József és testvérei 30 Fényes Samu: Jiddi el-ó változása 50 Giszkaiaj János: Titok 15 Kacser Illés: Golem ember akar lenni 15 Max No: dau: D. Kohn 50 Zengó há fa (Antologia) 30 Kébbelítik és csodátevők 30 Bió Lajos: A zsidók útja 35 Goldmann: A zsidó nemzet követelésai 10 Sch Gorenk: A Cion és a Go usz 15 Gó ú ó Mó: Zsidó Renaissance 30 H. iz: Zs dó á l m 30 Maj ov is N. J. Jhuda: Tóra és a cionizmus 10 Ma ton rno: A zsidó nemzet Erdélyben 10 Fan th He: mann: Utazásom a zentföldön 10 N. : oko ow: j zsidó 25 Giszkaiaj: Tama 70 Góics. hmi: t j zsidó s (I. I. II. köt.) 140 G szka: y: Jón fog még egy Kippur napja 120 Ben Ann: Uj Paeszt. na 50 La late a: Silbeimann (Egy zsidó fiu tö törtéte) 60 Fű st: Zsidó tö törtéte - zsidó kultúra 50 Mendale: A sánta fiske 80 Ujvá i: Tóisó pa ton 70 A la mod könyve (-II-III-IV) fülv: á 50 (-IV) költve 250

Az Ady körüli iradalom legkiválóbb terméke

Hatvany Lajos könyve

ADY

a kortársak között

Ady Endre levelei és levelek Ady Endréhez.

204 leí.

Szülő s gyermeke

LAFONTAINE

összes meséit.

748 leí.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályából

A régenstanács interveniálni fog a kormánynál a lakbérleti törvény meghosszabbítása érdekében

A Kormányban megvan a hajlandóság a törvény meghosszabbítására

(Bucaresti-Bucarest, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Adeverul” erbesítése szerint a kormány a lakok mozgalmának hatása alatt feltétlenül inlezkedni fog a lakbérleti törvényben. A fontosabb miniszterek többsége szükségesnek tartja a jelenlegi törvénynek legalább egy évre való meghosszabbítását és azt is, hogy a közbiztonságra vonatkozó intézkedésekkel a magánbérletre is kiterjessék. Egyben különböző formákról gondolkodnak a bérmez-alapítás tekintetében. Egyesek egysé-

ges bért kívánnak megállapítani, mások a progresszív lakbér hívei.

Ma délelőtt a lakok ligájának egy küldöttsége audiencián jelent meg a régenstanácsnál. A delegációt a patriarcna és Buzucuan régens fogadták és átvettek a memorandumot. Az „Adeverul” szerint a régens elismerték a probléma súlyosságát és azt, hogy szükség van új törvényes rendelkezésre és ígéretet tettek, hogy ilyen irányban interveniálni fognak a kormánynál.

Miklós főherceg vasárnap délután Nagyváradon keresztül Svájcba utazott

(Oradea-Nagyvárad, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Miklós királyi herceg, a régenstanács elnöke tegnap, vasárnap délután 5 órakor Nagyváradon keresztül külföldre utazott. A főherceg aki mint szenvedélyes labisportoló, minden esetben felkeresi a svájci labisportoló helyeket, ezidén — fontos állampolitikai kérdések miatt csak február elején kezdhette meg szokásos külföldi kirándulását. A főherceg a svájci Saint-Maurice-ra utazik, ahol Európa királyi családjának leggyakoribb roddi-kirándulásokon vesz részt.

A főherceget ünnepélyes külsőségek között monstre-küldöttség üdvözölte a nagyváradai állomáson. A főherceg szalonkocsijában hosszabb, szíves beszélgetést folytatott a delegáció tagjaival. Főherceg kíséretében Mamaitu alezredes, Thays sorhajószázados és Benseanu vadaskapitány utaznak Svájcba. A királyi herceg Nagyváradon elhagyta szalonkocsiját és a budapest-bécsi nemzetközi expresszvonat egyik hálókocsijába szállt fel Miklós herceg utja Budapesten és Bécsen keresztül vezet. Sant-Maurice-ra, ahová kedden délután fog megérkezni.

Teljes rendben zajlott le a nemzeti parasztpárt kormánybuktató kampányának második lépése is

Maniu a kormány távozását követelte a fogarasi nagygyűlésen

(Fogarasi-Fogarasi, február 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti parasztpárt kormánybuktató kampányának második lépése vasárnap zajlott le Fogarásban. A fogarasi nagygyűlés ép úgy, mint az előző heti jasi kongresszus, remélhetőleg különös meglepetést a fogarasi nagygyűlés teljes rendben, a legkisebb mértékben zajlott le, ami első sorban a nemzeti parasztpárt vezérének a vármegye prefektusával kötött paktumának volt köszönhető.

A nagygyűlést, mint korábban Boeru tábornok, a Maria Terézia-rend lovagja nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket, majd átadta a szót Cluciu, fogarasi szenatornak, aki után Vardi Sanelor szólalt fel, aki minlenekelőtt visszajelentést adott az 1910-es esztendőre, amikor is őt éppen a fogarasi választókerület küldte fel a magyar parlamentbe. Majd így folytatta beszédét:

Paktum az ellenzék és a prefektus között

A gyűlést megkezdte ugyanis Dobrescu Aurel dr. a nemzeti parasztpárt fogarasi képviselője interveniált a vármegye prefektusánál, ne górdítsenek akadályokat a paraszttömegeknek a gyűlésre való felvonulása elé. Fogarasi megye prefektusa hajlandó volt teljesíteni a kérést, eszerint csupán azt kötötte ki, hogy a párt vállalja a garanciát a rend teljes fenntartására.

A liberálisok azt hirdetik rólunk, hogy forradalmárok vagyunk. Ezt én tagadom. Mi csak a törvények tisztait akarjuk De ezt az egész vonalon akarjuk keresztülvinni. Énen ezért békára, rendre és eszre intünk benneteket. Vaida beszéde után Madgearu szólalt fel. Majd Doeru tábornok és Joandescu képviselők szólaltak fel, akik szintén kitartásra buzdították a gyűlés hallgatóit.

Amikor a nemzeti parasztpárt vezetői teljes morális garanciát vállaltak a rend megőrzésére, a prefektus kötelezte magát arra is, hogy a gyűlés közelében egyetlen csendő, vagy rendő nem fog járni. A szerződés felek dicsőretére a meggyezett mindket fél száz százalékosan állta. Ez volt az első alkalom, hogy egyetlen olyan politikai paktum, amelyet mandket fél betartott és kizárólag ennek volt köszönhető, hogy a gyűlés méltóságát a legkevesebb incidens sem zavarta meg.

— Biztos vagyok benne, — mondta Joandescu — hogy a nemzeti parasztpárt rövid időn belül kormányra kerül. Logosanu, a bánáti szervezők együtteséről biztosította a népgyűlés hallgatóit.

„Rövid időn belül kormányra kerülünk”

A gyűlésre a Fogarasi és környékéről mintegy tízezer ember sereglett össze a tágas terepre, akik a huszonket Jokes hideg ellenére végig kitartottak az ülésen.

A külföldi informálása Popovici volt pénzügyminiszter hosszasan foglalkozott az ország pénzügyi helyzetével. Majd külföldi utazásáról beszélt.

A gyűlés vezetője a Morsur-szálló melletti épület erkélyére vonult és innen

— A külföldön — mondotta — azt terjesztik rólunk a liberálisok, hogy mi bolszevikiek vagyunk, egyszerűen megbízhatatlan elemek, akikkel nem érdemes szóba állni. De rövid külföldi tartózkodásom alatt sikerült meggyőzőm az illetékes tényezőket, hogy mindez tévedés. Már nem bírnak tovább azokat a terheket, amelyek a liberális gazdálkodás következtében zúdultak az országra. Azt akarják ezek az urak, hogy végleg összeomoljunk ez az ország? Hát mi rajta leszünk, hogy ez ne következzen be. Demeter Dobrescu az országos Ügy-

védőszövetség elnöke szerint a kormány már a végelgyengülés stadiumába jutott és el kell távoznia.

Pelivan, a besszarabiai nemzeti parasztpárt üdvözlőt tolmácsolta.

— Az ország mostani urai oláig vittek a helyzetet, hogy Besszarabia román népe Braziliába kénytelen vándorolni. Elég volt ebből. Mi azt akarjuk, hogy a városink idehaza jöjjenek és a törvények védelme alatt boldoguljanak.

Voicu Nitescu A. babilonára hívta az összes románokat.

Távozzék a kormány!

Mihalache nagy hatást keltett beszéde után végül Maniu lépett a színpadra.

— Szentül meg vagyok győződve — mondotta — hogy az egész ország véleménye egy pontban egyesülök ki — tudniillik abban, hogy távozzon a liberális kormány és adja át a helyét a nemzeti parasztpártnak amely egészséges, hecsületes, törvényisztelemelmebből áll. Az ország most úgy néz ki, mint egy jó eke, amely elé jó lovast fogtak, de az eke szarvát arra alkalmazhat ember

tartja kezében. Most már nemcsak kormányváltásról van szó, hanem arról, hogy megmentjük az egész országot a romlásról és pusztulástól. Lehetetlen az, hogy a liberálisok tetszésük szerint tovább kormányozzanak, majd a váltéesség elve szerint az averseannoknak adják át a hatalmat, akik tulajdonképpen nem egyebek a kreaturáknál. Ez az állapot nem mehet tovább. Ha másképp lenne a szándékuk a liberálisoknak, figyelemzetem őt, hogy katasztrófa lesz a vége. De a felelősséget ők viselik.

Leírhatatlan lelkesléssel fogadta Maniu szavát a gyűlés hallgatói. Szinte el sem akart ülni a tansorkán és az eljenzés. Amikor a tón mégis nagynehezen újra esenl lett, Maniu jékkész szöveget és szeretetre, békességre intette a hallgatókat.

A gyűlés, amely körülbelül tízenkét órákor délben kezdődött, a esikorgó hideg ellenére, majdnem délután öt óráig tartott. Maniu beszéde után a legnagyobb rendben és békességben oszlottak szét az emberek. Rendzavarás sehol sem történt.

Sebestyén József dr.-t választották meg a kolozsvári ortodox hitközség elnökévé

Pénzügyi szanálás, a megrongált templomok helyreállítása, fűrdő és iskolaépítés az új programja

(Cluj-Kolozsvár, február 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári ortodox hitközség képviselőtestülete vasárnap délután három órakor szózatlan érdeklődés mellett választotta meg a hitközség új vezetőjét. A hetven tagból álló előljáróság közül hatvanötven jelen tek meg a hitközségi székhez tanácssteremben, ahol a választó ülés Zole Simon nyitotta meg rövid beszéddel. A képviselőtestület dr. Sebestyén Józsefet egyhangulag választotta meg elnöknek, ugyszintén Neumann Mór elnöknek, míg a többi tisztségre szavazattöbbséggel választották.

zetőjének székelyhidas Sebestyén Dávidnak és Schwartz Jakabnak támogatásával a reá váró nehéz feladatokat meg fogja oldani. A hitközségnek minden intézménye hányzik, a hitközséget maga ke. (pitiene és ha a fiu az apja nyomdékain fog haladni, úgy fel fog mindent öpíteni, mert Isten áldása lesz rajta. Isten áldása pelig a legszilárdabb bázis.

I. Alelnök: Neumann Mór lett. II. alelnök Gutfried Adolf, gondnokok: Kepcs-Samu és Grünfeld Ansel, talmn. tőbra gondnok: Nagyfaludi Nándor. pénztárnok: Ausländer Lajos, ellenőr: Fischer Rezső, gazda: Abraham Mór. tanácsnokok: Schwartz Jakab, Hirsch Adolf, Rosenzweig Emánuel, Janovitz Géza, Wolf Sámue, Goldberger Kaimán, Heller Samu, Biró Andor és Leb Samu.

Befejezésül a főrabbi mély érzéssel szólalt fel a béke érdekében. „A legnagyobb hős az, aki szenvedélyeit leküzdli”. A győzelem után a békés egyetértés forszaka jöjjen. Szünjön meg a harag a küzdelem között, egyesüljünk mindannyian a nagy és szent mukába a hitközség felállításában és ezen csak ebben a boldogan valóban hat meg. „Péke az egész vonalon”. Nincs más győzelem csak a Tóra szellemé és ez esetben nincsen legyőzött sem.

Dr. Sebestyén József megválasztását elfogadva, kifejtette programját. A program szerint első feladta a hitközségnek a pénzügyi szanálás, a megrongált templomok helyreállítása, a rituális fűrdő építtetésének befejezése és egy alsófokú középiskola létesítése. Kéri, hogy a program megvalósításához nyújtson mindenki segédkezet és reméli, hogy ebben a tekintetben az elhígi előljáróság tényezői is támogatni fogják őt.

A vasárnapi választások eredménye meglepetés nélkül ment azok számára, akik a választás előzményeit figyelemmel kísérték. Ismeretes, hogy a hetvenes képviselőtestület az elmúlt héten egyhangulag és az összes pártok partuma alapján választották meg, Logikus és kívánatos lett volna tehát, hogy az előljáróság választásánál is ugyanaz a megítélő szellem érvényesüljön, hogy végre helyreálljon a hitközség pártos meglevességét. Ezen minden előfeltétel meg volt, annál is inkább, mert az elnök és az egyik alelnök személyében ugyancsak teljes egyöntetűség nyilvánult meg.

A nagy hatással fogadott beszéd után Acler Samu volt elnök kifejtette, hogy a kolozsvári ortodox zsidóság új vezetője számíthat az ő és hívei támogatására.

Fájdalmas jelenetnek kell állnynak, hogy az előljáróság többi tagjának megválasztásánál már nem tudott érvényre jutni a hálókocsikonvenciók az a szellem. Az előljáróság tagjai egyhangulag és szívesen választották meg és voltak olyan tagok, akik mindössze néhány szavazattöbbséggel győztek. Jogos aggodalommal gondolunk arra, hogy ez a körülmény utabb egyetlenség esiráját nyí magában. Remélünk kell, hogy az új elnök, dr. Sebestyén József, akit az egyhangu bizalom álltott a hitközség ügyeinek élére, első feladatának fogja tekinteni, hogy az igazságos egyensúlyi helyzetet, mint a produktív munka egyetlen zálogát, megeremtsé, aminek természetesen az előljáróság összetételében is kifejezésre kell jutnia.

Dr. Sebestyén elnök indítványára ezután az újonnan megválasztott előljáróság tisztegett a főrabbinál, ahol dr. Sebestyén elnök kifejtette, hogy miként édesatyja, Sebestyén Dávid a halhatatlan emlékü Glasner Moise főrabbiával, 34 éven át dolgozott együtt, ugyanugy őha t ő a jelenlegi főrabbiával harmonikusan együttműködni és kéri munkájára a főrabbi áldását.

— Őrtási havazás Ukrajában. Moszkvából jelentik: Ukrajában őrtási havazás van, a vonatok 10—20 órát késnek. Észak-ukrajában az állomásokat betemette és helyenként nyílt pályán futja be a vagonokat a hó.

— Az új éra, új embert állított az élre, dr. Sebestyén Józsefet, aki azonban édesatyjának, a hitközség régi kipróbált vezetőjének székelyhidas Sebestyén Dávidnak és Schwartz Jakabnak támogatásával a reá váró nehéz feladatokat meg fogja oldani.

— Az új éra, új embert állított az élre, dr. Sebestyén Józsefet, aki azonban édesatyjának, a hitközség régi kipróbált vezetőjének székelyhidas Sebestyén Dávidnak és Schwartz Jakabnak támogatásával a reá váró nehéz feladatokat meg fogja oldani.

DICKENS

angol klasszikus regényírónak, minden idők legcsodásabb mesélőének műveit, akinek történetei Maecolay, a nagy angol történetíró, mint ezt maga beismerte, sirt a meghatottságtól. **Dickens** örökszép regényeit, amelyeket Petőfi a legkedvesebb olvasmányának tartott, a világirodalomnak ezt a halhatatlan kincsét, a békeidőkből már ismert

Klasszikus Regénytár

formájában ismét kiadták. Ezt a kiadást **Ambrus Zoltán** és **Voinovich Géza** szerkesztésében **DICKENS** műveit **Gineverné Györfi Ilona**, **Hevesi Sándor dr.** és **Mikes Lajos** fordították.

A következő DICKENS kötetek jelennek meg

- a) Twist Olivér — — — 1 kötet
- b) Kis Dorrit — — — 3 kötet
- c) Dombey és Ficz — — — 3 kötet
- d) Pickwick Club — — — 2 kötet
- e) Copperfield David — — 3 kötet
- f) Nehez idők Karácsonyi ének 1 kötet
- g) Odon ritkaságok boltja — 2 kötet

15 kötetben — 5940 oldalon

Minden hónapban egy kötet jelenik meg

Az első kötet (Twist Olivér) már február havában szétküldésre kerül.

Egy-egy kötet ára 92 lei.

Ez az ár példátlanul olcsón áll a magyar könyvkiadás történetében, hiszen még a békeárnak is a fele, a kötetek mai bolti árának pedig a negyede.

Itt szíveskedjék levagni, kitölteni és hozzánk beküldeni, mert az expedálás a beérkezés sorrendjében történik

Az Uj Kelet t. kiadóhivatalának

Cluj, Strada Baron L. Pop 10

Ezennel megrendelem a **Dickens - Twist Olivér** című kötetet 92 lej vételárért. Tudomásul veszem, hogy a szállítási költség (postán ajánlva) 15 lej, az utánveteli illeték és díj pedig 8 lej tesz ki s így a kötet, a pénz előzetes beküldése esetén franco 107 lejbe, utánvétellel pedig 115 lejbe kerül.

A kötet árát és száll. költségét, **107** lejt egy le üleg postautalványon küldöm. } A nemkívánt módjzat törölendő
 A kötet árát és a fent részletezett költségeket, **115** lejt kérem utánvételezni

Az egész sorozat egyszerre is megrendelhető, amely esetben a kötetek havonta, minden külföldi rendelés nélkül expedáltak.
 A szállítást a **Novitas** könyvterjesztő vállalat eszközli

Olvasható aláírás .....

Foglalkozás .....

Pontos cím .....

már nemcsak kor-
szó, hanem arról,
egész országot a
től. Lehetetlen az,
szükség szerint to-
maid a váltigaz-
avorescansoknak
tik tulajdonképen
kál! Ez az álla-
bb. Ha mégis ez
liberalisoknak, fi-
v katasztrófa tesz
tök viseli.
előssel fogottál.
hallgató. Szinte
nsorkán és az el-
nóg's nagynevezőn
hőbész szabott fel
intette a hanga-

fülből tizenkét
t, a esikorgo hi-
léután öt óráig
után a legnagyobb
szóltak szí az
sehol sem történt

ztották
község

mlamok
z uje nok

Sebestyén Dá-
bnak támogatá-
feladatokat meg
éneket min len-
hközséget uia
az apja nyom-
fel fog min len-
blása lesz rajta.
szilárdabb ház.s.
mely őrzéssel
kőben. „A leg a-
reléveit leküzd-
és egyértelmű kor-
meg a harag a
veszülünk mind-
t munkába a hit-
zen csak ehbera
„Péko az egész
munka csak a
den ninesen le-

csak epolmenve
t azok számára.
nyvot ficsdom-
bony a határos
tant 1700 egy-
pértak mátkoma
a. Törökös és ki-
bony az olfűtá-
nyvaz a mag-
lin. hogy előre
talan munká-
an alólát tal meg
nem az alólát és
tlen pvenesak
vinné meg.

ak kell alány-
de több társ-
ny nem tudott
kennésének ez a
faját ement-
meg és voltak
sze néhány szá-
Jogos aggola-
hogy ez a kö-
ég esiráját rejti
ell, hogy az új
sef. akít az egy-
hítközség ügyei-
ak fogja tekin-
pryensulyi hely-
munka egyetlen
mink természet-
etételében is ki-

Ukrainában
krainában é-
tok 10—20 órát
ban az áll-
elyerként nyit-
kat a hó.

KÁROLY és ANNA

Írta: Leonhard Frank

— KIS REGÉNY —

Fordította: Gaál Gábor

De hazudhatna is, pl. azt, hogy Károly az ura, anélkül, hogy rajtakapnák. Hisz Richard a nyolc nap alatt, ami a háború kitörése és a nagyvárosba való költözés közé esett, ebben a negyedben nem kötött semmiféle barátságot, még csak nem is beszélt senkivel. S azóta négy év múlt el.

Azonban nem ezek a vonatkozások határozták meg viselkedését, melyek a gondolat gyorsaságával vágattak át az agyán, hanem a vágya és az, amit már Károlyal megélt.

Mert már teljesen jelentéktelen volt, hogy Richard-e a férfi, vagy nem. Hogy Károly nem hazudik azt érezte. S amit megélt és érzék vele kapcsolatban az egyáltalán nem volt hazugság. Súlyos és jó boldogság volt ez. Ha ő és a boldogság nem kívánják, akkor lehet mindenki, hogy az ura. S vajon ő nem akarta-e?

Mária egészen természetesen nyugtatta a kezét Richardnak. S a férfi is erőszakkal természetesen állt előtte és viláított.

Ő, ő is akarta. Akarta bizony... Ő akarta, ez a vad férfi, aki olyan csöndes tud lenni, mint a virág az ablak párkányon. S mert az is boldog, ezért most már nincs egyedül többé... Már nincs egyedül. Milven jó ez! Milven mélyen jó!... Mária arca ragyog. Anna tényleg nevetett is és sirt is egyszerre az örömtől. Az élet mégis szép. Csak ép' nagyon sokáig csupán ment melette.

Ahogy délelőtt a sokhangú veszekedés, most ugyanúgy hirtelen csönd emelkedett fel a három ember közé az udvarból. Különös, törekény és vékony hangok esendültek föl. Két udvari zenész hangozta a salát magik által készített hangszereket: egy zongorát, — makarónis-láda, ötven centiméter széles, a fehér és fekete hillellyük rárajzolva, — s egy szivaros-létköböl készült hegedűt.

S ahogy az egyik a törekény zongorácskát a nála levő paddal felemelte és vitte, óvatosan, nehogy elhanyagolódjon s ahogy a másik a hegedűt, melynek fűskéje is volt, mint a esel-főpek, egész lassan megfordította s fűskéjénél fogva a padra akasztotta, ugyanolyan csinán hangzott a zene is.

A nagy munkáskezek és vastag ujjak alig találtak helyet a klaviatúrán. Mind a két muzsikuskat vissza kellett tartani az orrét, nehogy a törekény hangszerecskék darabokra törjenek játékközben. Így tehát kényszerítve voltak arra, hogy jól zenéljenek. Ezért tehát érekezték hozzá. Száz udvari lakó hallgatódzott. Még a csecesemők is elhallgattak. Ők is, mindhárom figyelmek. Mert szárnyalt és csengett.

Miközben a muzsikuskat befűszerték a négyéves világos szöke kiabálta eldallát:

— Mariskának gyereke született... Nem tudta másképp kifejezni azt, hogy a muzsika hatott rá. Teljes tüdőjével bömbölte az ég felé. Nem tudta másképp. S a halkesedéstől a karjait és a lábait dobálta:

— Csak nem tudja, hogy kitől.

5.

Ahaz lakói segítettek. Annának. Számukra Károly Anna férje volt. A gyerekek Richardnak szólították. Fűszereket, nékek, mézszárosok gratuláltak. Arrátek hatottak hitt férje visszatérése alkalmából. A legközelebbi szomszédok este, reggel per „Richard ur” üdvözölték. Mária egy „kicsit” feleszeretett Richardba. „Nem nagyon”. Tegeztek egymást. Mindenké azt mondta különben: Richard ur. Anna is Richardnak szólította. És

nemcsak szólította, hanem lassan terhes és szeszszertől lett ez számára.

Annának nem kellett gyárba járni. A férje kapott munkát. Károly a hetiférét minden szombat este az utolsó koraicáig hazavitte és átadta Annának. Minden egyes alkalommal ezután meghuzta a derékszűit és gverekeken ki nyújtotta a kezét. Anna pedig bele számolta a zsebpénzét.

Anna ágya ép' elég széles volt kétfő számára. Károly a föl mellett aludt. Anna észrevétlenül felt föl reggel és főzte meg a reggelit. Ugyanúgy, mint mindig azelőtt.

Anna megtartotta néma ígérteit: a harmadik hónapban volt.

Károly már nem érte, hogy neket emeljen, lépésen le, lépésen fel szállt a munka után, fitt és szent leudott surulta a konyhát.

Vannak emberek, akik ióságosakká lesznek, ha jól megv a dolgok és aszszonnyok, akik felghatatlannul megszüpülnek, ha boldogan szerények: akik a szemétkben és az arcukban szakadatlanul valami mély ragyogást visznek, amely mellett senkise mehet el az utcán anélkül, hogy meg ne érezze és me ne lássa.

Anna naplában százszor is boldog volt, ha az urát látta, ha rá gondolt, ha emlékezett valamire, hogy pl. mit mondott neki, vagy hogy nézett rá s ha valamit kapott tőle. Anna életé zonggett.

Orvadása szenvedélyes, de egyszerűsmind gyengéd és gondoskodó volt, mint egy anya szerelme. Károly ottthon, az utcán, a gyárban, mindenütt Annát érezte és látta. Anna az életé volt. És nagy nyugalommal hitt Anna szerelmében.

Esténként egy már kipróbált kis tálmány elkészítésén dolgozott — valami forgatható revolver rész automa-fizmusának a tökéletesítése, — mely pár száz márká jövedelmet jelentett. A szüretendő gyerekek számára.

Este, hazafeléneneti a gyárból az az állandó tudat, hogy ottthon Annát találja olyan volt benne, mint egy tiszta, kék fő. És ha nem találta Annát, hanem volt a szobában, mégis ott volt. Azon a módon volt ott, ahogy egy esésze a gőzfűző mellett állt, ahogy egy bögre lógott, ahogy varrészkezei az ablak párkányán voltak.

Ha azután Anna belépett, Károly félve maradt és a tekintetével követte. S ha Anna homloka körül a léghuzamban megmozdult pár laza szála a hajának, Károly egész boldog volt. Anna meg mindig érezte. Mialatt a vacsorához készülődött, elment pár szor Károly mellett és megsimogatta a fejét.

—Hol voltál Anna?

És Anna hangja, mely oly' nagyon hasonlított a Károlyéhoz úgy hangzott, mint a boldogság maga, pedig csak választott! A suszteré voltam. Azt hiszem, Richard a cipőid megint nagyon szépek lesznek.

Károly egyszer jobban szerette Annát, mint az életét. Élete egészen idáig az egyedüllet örök nyugtalansága és üressége volt.

Ami ezt a két embert a hozzájuk hasonlított megkülönböztette és azok fölé emelte, az az volt, hogy a tudásban voltak boldogságuknak s ezt minden pillanatban kifejezésre juttatták.

A testi érintkezést, az éjszakai ölekezéseket szerelmük belső világosságának egyszerűen élték meg. A szerkezésben számukra nem volt választás. Az ölekezésben elérték az élet csúcst és értelmét.

A legapróbb dolgok magukba foglalták az egészét. Mosóruhájának egy keskeny ránca, mely derekáról formásan futott le a cipőig s a cipő magasságában a naptól kissé fakó volt. Károly számára boldogságának határtalan érzését váltotta ki.

Nem beszéltek sokat. A szó nem az ő szerszámuk volt. Mert az övék az élet súlyos és teljes szívdobogása volt, a megérzett lépés s a világító arc. Gazdagok voltak.

A csendes Anna képes volt varrómunkáit a sarokba hajtani. S mind a ketten egyszerre keltek föl:

— Most megyünk!

Az övék volt a város, az emírek, a környező mező, a levegő, az erdő, — mert ők az egymáséi voltak.

Egy ilyen séta után, melvet a vasut-sínek mellett tettek meg — a meztelen feleforpóznák, melyek kiálltak a megszűsöghől, oly széneknek tűntek előtük, — Mária zokogva állított be hozzájuk.

Nővérenek az ura hazajött a harctérről szabad árra. látta a motorszrelő fát, meghallgatta a feleségét s a nélkül, hogy valamit választott volna, kitért az aifón s a legközelebbi vonattal visszautazott a harctérre.

Mind a hárman az asztalnál ültek a kámpa alatt. Mária könnyei még egyre folytak. Kinyújtotta a kezét. Anna bele-tette a zsebkendőjét.

— Egváltán ne maradtuk elhinni, hogy ennyire magára veszt.

Anna Károlyra, majd Máriára nézett — Hát mit tehetett volna? — Szívet egész a torkában érezte, de még nem tudta, miért.

— Hisz a férje.
— Mikor a Moserének visszajött az ura, akkor a Fritz, akivel együttélt, elköltözött. Ugy, ahogy ez illik. Vagy pedig úgy, mint a Häusleréké! A Häusler már három hete ottthon van, de a postai kiegészítő még mindig ott lakik, mert nem talál szobát. Most mind a

hárman együtt laktak. — mondta Mária könnyek közt.
— De a Lieneri majdnem agyonverte a feleségét. És el is váltak... Te nagyon is könnyen veszed a dolgot, Mária.

— A viszonyok szintén hibásak... De visszajön. Ha visszajön, Anna én a nyakába borulok.

— Mindahárman együtt laktak azt mondog. — És Anna Károlyra nézett. Károly eddig még nem szólt egy szót sem. Szemei nem is voltak a szobában. Nagyon jól tudta, mért dobogott hevesen a szíve.

— Egyszerűen a nyakába ugrom! És akkor ismét rendbe lesz minden. — Pompás arca már ragyogott. A kis gödröcskék meviclentek:

— Richard, főzők kávét. Ugy-e szabad Anna?

Gyakran előfordult, hogy Mária már ismét nevetett, amikor még a főbbiek komolyak voltak és már sirt, amikor még a főbbiek tréfálkoztak. Az események hevesen és gyorsan ragadták meg Máriát. De ugyanolyan gyorsan kerekedett is felül úgy amint a sarafa, melvet ottan minden hullám, de még a legvíharosabb sem tud bevenni.

Károly szemei még mindig a pusztában voltak Európa és Ázsia között. Anna a nyakára tette a kezét, ahol a szíve dobogott.

Az ablak párkányra valami szerzám volt erősítve. A durvább munkát elvégezte a gyárban, a finomabbját pedig itthon csinálta esténként. Most a závarzat modellét frígésévala teljes nagyvárban. Kisebb volt mint egy gyerek ököf.

Már azon a módon, ahogy végre felkelt az asztaltól és a moell alkut-részeit szétszerelte az ablak párkányon s ahogy dolgozni kezdett, érezte Anna, hogy csak a halálnak enged.

Mindaketten remegve érezték magukon a sors szárnyának érintését. S így küldték ezen az éjszakán összeborulva, megadva magukat a végzetnek, mely az életet és a halált hozhatta: de nem az elszakadást. Nem tudták semmi bünről.

(Folyt. köv.)

"NATIONALA" általános biztosító társaság
Bukarest. Alapítóné és tartalékok lei 150,000.000
tudomására hozza t. feleinek, hogy közkívánatra bevezette az orvosi vizsgálat n iküli népbiztosítást, havi sorsolással és eihalálzás esetén a biztosított összeg kifizetésével. A sorsolásban, csekely pódij elenében a már érvényben levő kötvények tulajdonosai is részt vehetnek. Felvil gositással szolgál a bukaresti központi vezérigazgató-ság Str. Doamnei 12. azonkívül az ország minden helységében működő képviseliek

INST. TUTUL DE ARTI GRAFICE SI FABRICA DE CONFECTIUNI DE HARTI
CARTEA ROMANEASCA S. A.
SICU SALA CLUJ. CAL. DOROBANTILOR 15-16.
Tipografia:
Execută cu deosebită grijire tot felul de imprimare pentru Banca, Industrie și Comerț, precum: Harti și Corepondență, Facturi, Placuri, Carti postale, Circulari, Prețuri curente, Registre, Carti de adresa, Carti de vizită, etc. De asemenea execută tot felul de imprimare pentru Autorități publice, Broșuri, Publicațiuni de orice fel, Reviste Ziare, etc.
Linia mecanică:
Execută cu acuratețe și exactitate tot felul de Linia mecanică pentru Registre specială de Contabilitate pentru Banca Industrie și Comerț, etc.
Leagăria:
Leagă tot felul de volume, Carti, Broșuri, Planuri, pentru Biblioteci și Particulari.
Fabrica de confecțiuni de hirtie: Produce: Registre p. Contabilitate, tot felul de caete pentru Școala, Biocuri p. desen, Carnete, Placuri, Harti liniate etc.

SZERKESZT
Cluj, S
Éjeli t
ELŐFIZET
Egész
Félév
Negyed
Egy hó
XI évföl
1928
A nemzet
van egy, an
kérdést hat
tonság pró
dése vala
problémája
ges megold
biztonság s
egykor el
okkupációja
bevárának
Ha ma
kifolyólag
támadna, a
tené valam
akkor ez b
sőt ellenke
nos honyl
mai hadite
szes hábor
sához vezet
irtam vala
— ha meg
— nem vá
hanem béke
Innen van,
gokban, ab
van, a nacio
legitim sé
kodni, sakk
amely erőle
többé hábor
Nyugodta
fölfogást m
válnaloban
sági kérdés
emelkedett,
mává. Amé
a nemzeti
egyik állam
mindenekel
igénybe: a
szövetsége
mának meg
köz ez, am
hetetlenül
Ami azonb
leti, minden
az általán
kivánhat m
ság intézmé
sági szerző
vetség meg
azon rendsz
lyek logika
tonai felkér
vezessenek.
A kormá
választ a ké
másképp bes
nek. Minde
katonai kö
lik, de egy
lakosságna
goztatják b
nóban, aká
ban, mihel
férfia, ösz
mint hogy
denkorra v
mondják. —
legnagyobb
gyöződve, I
Európanyak
nincs egyet
főne a hál
fenntartása
egyetlen gon
Kérdés a
két akarnak
juk, hogy s
zást tisztára
főnek III.